

Ödeshögs kommun

Riktlinje för personuppgiftsbehandling i form av bild- och filmpublicering

Antagen av:	Kommunfullmäktige
Datum:	2026-09-28 § 85
Börjar gälla från och med:	2026-10-01
Diarienummer:	KS 2026/160
Tidpunkt för senaste revidering:	2026-09-28

Innehåll

1	Syfte	4
2	Dataskyddsförordningen	4
2.1	Personuppgifter	4
2.2	Känsliga personuppgifter	4
2.3	Skyddade personuppgifter	5
2.4	Rättsliga grunder för behandlingen av personuppgifter	5
2.5	Allmänt intresse	5
2.6	Avtal	5
2.7	Samtycke.....	6
2.8	Rätt till information	6
2.9	Personuppgiftsbehandling av barn.....	7
2.10	Uppgifts- och lagringsminimering.....	7
2.11	Ansvar och uppföljning	8

1 Syfte

Syftet med riktlinjen är att säkerställa att personuppgiftsbehandlingar i form av bild- och filmpublicering på exempelvis webbplats och/eller i sociala medier görs i enlighet med dataskyddsförordningen och att skapa ett enhetligt arbetssätt vid bild- och filmpublicering. Vidare syftar riktlinjen till en ökad kunskap om dataskyddsförordningen och behandlingen av personuppgifter.

2 Dataskyddsförordningen

Dataskyddsförordningen syftar till att skydda enskildas grundläggande fri- och rättigheter, framförallt deras rätt till skydd av personuppgifter. Förordningen innehåller regler för hur personuppgifter får och ska behandlas och är tillämplig bland annat inom kommunal verksamhet.

2.1 Personuppgifter

Vid bild- och filmhantering behöver först identifieras om personuppgifter behandlas.

Personuppgifter är all slags information som medför att en person direkt eller indirekt kan identifieras, exempelvis namn, adress, telefonnummer, personnummer, bilder och röst. Vid bild- och filmhantering innefattar det alla bilder eller filmer där enskilda kan identifieras direkt eller indirekt. Det innefattar även bilder på personer där ansiktet ej är synligt men personen kan identifieras indirekt i kombination med annan information eller genom andra attribut.

2.2 Känsliga personuppgifter

Det behöver även identifieras om känsliga personuppgifter förekommer i bilden eller filmen som avses att publiceras.

Känsliga personuppgifter är personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening och behandling av genetiska uppgifter, biometriska uppgifter för att entydigt identifiera en fysisk person, uppgifter om hälsa eller uppgifter om en fysisk persons sexualliv eller sexuella läggning.

Bilder och filmer som skulle innehålla känsliga personuppgifter är exempelvis bilder från hemtjänst, särskilt boende eller LSS-verksamhet där hälsouppgifter eller en persons stödbehov framgår.

Behandlingen av känsliga personuppgifter är som huvudregel förbjuden. Undantag får bland annat göras om den enskilde uttryckligen samtyckt till behandlingen, för att skydda någons grundläggande intressen, om det behövs för rättsliga anspråk eller när den enskilde själv har offentliggjort uppgifterna. Detta innefattar till exempel kommunala politiker då dessa får anses ha offentliggjort uppgifterna själva.

2.3 Skyddade personuppgifter

Det är viktigt att ha i åtanke att enskilda kan ha skyddade personuppgifter. Det ska finnas tydliga rutiner för hanteringen av dessa och markeringar i it-system som flaggar för om en enskild har skyddade personuppgifter. Skyddade personuppgifter ska hanteras restriktivt. Bilder och filmer får under inga omständigheter publiceras på sociala medier.

2.4 Rättsliga grunder för behandlingen av personuppgifter

Har det enligt ovan identifierats att personuppgifter behandlas krävs det i enlighet med dataskyddsförordningen en rättslig grund för att personuppgiftsbehandlingen ska vara laglig. I dataskyddsförordningen återfinnes sex olika grunder. För bild- och filmhantering inom kommunal verksamhet är främst följande tre grunder tillämpliga.

2.5 Allmänt intresse

Den registrerades personuppgifter behandlas till följd av myndighetsutövning eller då kommunen utför uppgifter av allmänt intresse. Uppgifter av allmänt intresse ska ha stöd i lag eller annan författning eller i kollektivavtal eller beslut som har meddelats med stöd av lag eller annan författning.

Vid inlägg som är av ett större allmänt intresse kan den rättsliga grunden vara tillämplig. Det kan exempelvis avse bilder på politiker vid en invigning eller bilder från en större prisutdelning. Personerna som avbildas behöver ändå få information om publiceringen. Uppgifter av allmänt intresse kan även avse dokumentation som görs i form av bilder inom den pedagogiska dokumentationen.

2.6 Avtal

Den rättsliga grunden avtal betyder att den registrerade har eller ska ingå ett avtal med den personuppgiftsansvarige som medför att behandlingen av personuppgifter är nödvändig för att fullgöra avtalet. Vid bild- och filmhantering kan grunden aktualiseras exempelvis då ett modellavtal har ingåtts.

För att **modellavtal** ska kunna åberopas som laglig grund för personuppgiftsbehandling måste de uppfylla vissa allmänna krav. Avtalet ska vara giltigt i enlighet med avtalsrättsliga principer och personuppgiftsbehandlingen ska vara nödvändig för att fullgöra avtalet med den registrerade. Publiceringen behöver därför utgöra den centrala delen av avtalet. Vid modellavtal bör ersättning utgå då det annars kan ses som ett dolt samtycke. Följande mall, hämtad från SKR, bör användas vid ingående av modellavtal.

Huvudregeln är att underåriga inte kan ingå avtal. Vid modellavtal med underåriga bör därför vårdnadshavare underteckna.

2.7 Samtycke

Med samtycke avses att den registrerade har godkänt personuppgiftsbehandlingen.

Ändamålet med personuppgiftsbehandlingen ska vara tydligt specificerat när den enskilde lämnar sitt samtycke. Samtycket gäller endast för det ändamålet som har specificerats i samtycket. Samtycket ska vara frivilligt och det ska inte ställas krav på den registrerade i samband med inhämtande av samtycket.

Den registrerade ska informeras om att denne alltid har rätt att återkalla sitt samtycke. Återkallas samtycket ska den publicerade bilden eller filmen raderas. Det ska vara lika enkelt att samtycka till en behandling som att återkalla samtycket.

När bilder/filmer laddas upp i sociala medier ges de sociala plattformarna en licens att använda bilderna för egna ändamål. Det försvårar möjligheten att använda samtycke som rättslig grund eftersom möjligheten att återkalla samtycket blir inskränkt.

För att samtycke ska kunna användas som rättslig grund behöver även maktförhållandet vara jämlikt. Föreligger det ett ojämlikt maktförhållande kan samtycke inte användas som rättslig grund. Maktförhållanden är oftast ojämlika mellan myndighet och medborgare eller arbetsgivare och arbetstagare.

Arbetstagare kan endast lämna sitt samtycke i undantagsfall när inga negativa konsekvenser kommer att uppstå, oberoende av om de lämnar sitt samtycke eller inte. I praktiken kan samtycke därför inom kommunal verksamhet sällan användas som rättslig grund då det ofta föreligger ett ojämlikt maktförhållande.

Det åligger kommunen att inhämta ett giltigt samtycke och visa att den registrerade har samtyckt till behandlingen samt erhållit relevant information. Samtycket bör därför lämnas skriftligen och dokumenteras, innefattande information om hur och när samtycket inhämtades samt vilken information den registrerade mottagit.

Använd i första hand tillämpligt verksamhetssystem för att dokumentera samtycken. Om det inte är möjligt kan följande samtyckesblankett användas.

Det är främst allmänt intresse och avtal som kan bli tillämpliga och bör användas i första hand. Samtycke kan endast användas i undantagsfall och endast då övriga rättsliga grunder inte är tillämpliga.

Har en rättslig grund identifierats i enlighet med ovanstående är personuppgiftsbehandlingen och därmed bild- och/eller filmbehandlingen laglig enligt dataskyddsförordningen.

2.8 Rätt till information

Om behandlingen kan stödjas på en rättslig grund och det bestäms att personuppgifter kommer att hanteras genom bilder eller filmer behöver den enskilde få följande information i samband med att personuppgifterna samlas in:

Kontaktuppgifterna till den personuppgiftsansvarige och dataskyddsombudet.

Ändamålen med personuppgiftsbehandlingen

Den rättsliga grunden för personuppgiftsbehandlingen

Hur länge uppgifterna lagras

Vem som kommer att ta del av den enskildes uppgifter

Den enskildes rättigheter enligt dataskyddsförordningen

Om uppgifterna kommer att överföras till ett tredjeland

Rätten att inkomma med klagomål

Hur samtycket kan återkallas om samtycke används som rättslig grund

2.9 Personuppgiftsbehandling av barn

Barns personuppgifter anses särskilt skyddsvärda eftersom barn kan ha svårare att förutse riskerna med personuppgiftsbehandling och förstå sina rättigheter vid behandling av personuppgifter. Barns personuppgifter bör därför behandlas restriktivt och det behöver övervägas om syftet med publiceringen kan uppnås utan att behandla barns personuppgifter.

Den eller de som är vårdnadshavare behöver lämna samtycke till att barnets personuppgifter behandlas. I enlighet med barnkonventionen ska barnets åsikt inhämtas och dessa ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. Det finns ingen generell regel för från vilken ålder ett barn kan lämna samtycke till en personuppgiftsbehandling i förekommande fall. Bedömning behöver därför göras i varje enskilt fall.

Information och kommunikation som riktar sig till barn bör vara tydligt och enkelt formulerad för att barn lätt ska kunna förstå. Detta innefattar även utformandet av en eventuell samtyckesblankett.

2.10 Uppgifts- och lagringsminimering

I enlighet med dataskyddsförordningen ska personuppgiftsbehandling inte vara för omfattande i förhållande till ändamålet. Det behöver därför övervägas om publiceringen är nödvändig och om syftet med publiceringen kan uppnås på annat sätt än genom publiceringen av personuppgifter. Publicering av personuppgifter i sociala medier bör även ske restriktivt med hänsyn till risken för profilering och eventuella tredjelandsoverföringar.

Bilder eller filmer ska inte sparas längre än vad som är nödvändigt. Behövs personuppgifterna inte längre för ändamålet ska de raderas eller avidentifieras. Det behöver därför finnas rutiner för gallring och lagring.

Bilder eller filmer ska inte vara kränkande eller skadliga för den enskilde. Om publiceringen är kränkande eller skadlig kan det utgöra bland annat förtal eller förolämpning i enlighet med brottsbalken.

2.11 Ansvar och uppföljning

Respektive personuppgiftsansvarig ansvarar för att denna riktlinje följs. Varje personuppgiftsansvarig kan vid behov fatta mer detaljerade anvisningar inom respektive verksamhet såvida dessa inte strider mot riktlinjen.

Vid osäkerheter kring denna riktlinje eller bild- och filmhantering bör avstämning ske med chef och/eller dataskyddsombud.